

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО КОНФЛІКТУ ЦІННІСНОГО ВИМІРУ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІЧНИХ ФАХІВЦІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Перед майбутніми фахівцями постала низка нових загроз, головним джерелом яких стала агресія проти України, яка зумовлює потребу у пошуку нових шляхів і відповідей щодо внутрішньої нестабільності. Виміряти кризовий стан суспільства можна цілою системою взаємопов'язаних між собою сфер. Всі вони фокусуються в соціальній сфері життя фахівців сфери економіки та зумовлюють інтегральну кризу самого буття людини, соціальну кризу.

Для з'ясування природи і сутності соціального конфлікту як конкретного прояву суперечності суспільних відносин у «людському вимірі» необхідно враховувати низку взаємопов'язаних чинників. Насамперед необхідно зважати на той факт, що сучасні фахівці, цивілізація першої чверті ХХІ століття, втягується в якісно новий стан буття внаслідок самих змін у технологіях, економічному мисленні та соціальних структурах.

Ключовою відповіддю є розуміння здатності держави співпрацювати з фахівцями сфери економіки задля збереження стійкості до зовнішніх та внутрішніх агресивних впливів, швидко реагувати на асиметричні загрози шляхом впровадження змін та адаптації без шкоди для фундаментальних цінностей та інститутів суспільства, безперервно функціонувати під час криз та відновлюватися після руйнівних наслідків явищ та дій будь-якої природи. [1 с.37]

Сама логіка життя висуває соціальну конфліктологію і соціальну стійкість на передній край сучасної соціальної науки, і ці знання необхідні і політикам, і професійним менеджерам, незалежно від того, з якою сферою людської діяльності вони мають справу.

У концептуальному розумінні проблема соціальної конфліктології полягає у виявленні таких взаємопов'язаних питань: природа соціального конфлікту в сучасному суспільстві та причини його виникнення; конкретні прояви соціального конфлікту за умов стрімких змін, які відбуваються в суспільстві; форми та методи розв'язання конфліктних ситуацій і досягнення соціальної злагоди.

Для нових і несподіваних явищ і процесів, які ми спостерігаємо нині, нашим соціальним теоріям часом бракує пояснювальних можливостей і відповідних концептуальних пристроїв, а політиці – відповідних «технічних схем». [2,3 с.156-167]

У конфліктних процесах беруть участь майже всі, але мало хто їх стверджує. Якщо в конкретних процесах суперники просто намагаються випередити один одного й одержати більшу перевагу, то в конфлікті робляться спроби нав'язати свою волю іншому, змінити його поведінку або навіть зовсім усунути його. Саме тому на рівні повсякденного світогляду конфлікт розуміють як спробу нав'язати свою волю й одержати винагороду за рахунок підпорядкування, усунення й навіть знищення іншого, усунення і навіть знищення противника. Особисті вбивства, а то й цілі битви, погрози, апеляції до закону, створення коаліцій для вступу в боротьбу – ось лише деякі прояви соціального конфлікту.

У багатьох випадках, коли останніми роками проявляється соціальний конфлікт, його підсумком стає цілковите знищення супротивника і розорення обох сторін конфлікту! У ненасильницьких формах конфлікту основною метою учасників є усунення іншої сторони від ефективної конкуренції шляхом обмеження її ресурсів і свободи дій, зниження її статусу і престижу. Рівень повсякденної обізнаності у вигляді конкретних прикладів бачення соціального конфлікту не розкриває всієї глибини та конструктивної сили цього, безсумнівно, важливого елемента соціально-історичного процесу.

Стійкість держави є ширшим поняттям і охоплює протидію загрозам у всіх сферах. Вона також орієнтована не стільки на реагування на гібридні виклики та деструктивні впливи, скільки на застосування стратегій із запобігання їхньому виникненню через створення несприятливого середовища для реалізації гібридних загроз і викликів, формуючи тим самим стійкий імунітет до них у державі та суспільстві. [4]

Саме тому необхідно звернутися до комплексного, соціально-філософського розуміння феномена соціального конфлікту. Це дає змогу не тільки виявити його джерела, а й класифікувати його, уточнити його природу, зрозуміти його роль і значення, а головне – розв'язати його і, що особливо важливо, запобігти.

У сучасній науці вивчення соціального конфлікту трактується як форма прояву антагоністичних суперечностей, що виникають між суб'єктами соціально-історичного процесу і потребують негайного розв'язання. Соціальний конфлікт – це міра суспільної суперечності, розв'язання якої веде до власного розвитку і нового етапу в житті суспільства загалом. [5]

У результаті конфлікту у сучасному суспільстві поступово стає нормою соціального життя і починає усвідомлюватися майбутніми фахівцями сфери економіки як нормальне явище, а не як сучасна патологія. Завдання полягає в тому, щоб навчитися ефективно управляти конфліктами, розв'язувати їх із мінімальними втратами для суспільства і, найголовніше, не допускати їх виникнення.

Список використаних джерел

1. Покровська А. Національна стійкість як основа забезпечення національної безпеки держави. Стратегічне позиціонування України в сучасному міжнародному просторі: матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції. Київ, 2018. С. 37.

2. Шуст Н.Б. Проблема впливу геополітичного концепту на імплементацію демократії. Наукові перспективи: журнал. 2022. № 5(23) 2022. С.159-167. URL:<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/1642>

3. Шуст Н.Б. Демократичні концепції та їх зв'язок з брендом країни на міжнародній арені через індекси демократії. Демократичні концепції та їх зв'язок з брендом країни на міжнародному просторі через показники демократичності. «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2022. № 6(8) 2022. – С. 544-551.

URL:<http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/download/1721/1719>

4. Національна стійкість України: стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз: національна доповідь / ред. кол. С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Н. В. Хамітов, Є. І. Головаха, С. С. Дембіцький, В. А. Смолій, О. В. Скрипнюк, С. В. Стоєцький / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України.-Київ,2022.-552с. URL: https://ipiend.gov.ua/wpcontent/uploads/2022/05/nats_dopovyd.pdf

5. Кресіна І., Шуст Н., Гултай М., Співак М., Дурнов Є. (2020). Соціальна відповідальність у контексті глобальних викликів: приклад України.

Журнал Amazonia проводить розслідування, 9(27),578-587. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2020>.